

Jezus en de wetgeleerden

De gelijkenis van de barmhartige Samaritaan

Hoofdstuk 74

Lieve kleinkinderen,

Weten jullie wel dat tijdens de bezettingsjaren 1940 – 1945 mijn ouders, jullie overgrootouders pake Dirk Visser en beppe Sjo Visser-Hovinga hun huis openstelden voor hongerevacués uit de provincie Holland en ook dat stakend treinpersoneel (17 september 1944) bij hen in huis welkom was?

Mijn ouders waren niet de enigen die dat deden. Via de kerk kwamen veel Nederlandse vluchtelingen, ook naar ons dorp Kollumerpomp.

In bijna alle gezinnen waren deze ‘Medelanders op de vlucht’ welkom.

Jullie weten toch dat mijn ouders negen kinderen hadden. Mijn oudere broers en zussen vertelden mij later, (ik was toen een baby) dat wij tijdens de kerstdagen van 1944 met zeventien personen aan tafel zaten te eten. Dat aantal bleef gehandhaafd tot na de meidagen van 1945, toen Nederland werd bevrijd. Pas toen konden de hongerevacués weer terug naar hun eigen huizen.

Mensen in nood helpen....

Hoofdstuk 74 - Jezus en de wetgeleerden - Mattheüs 22 : 34 - 46
Lukas 10 : 25 - 37

Ook de Farizeeërs hoorden dat Jezus de Sadduceeërs de baas was geweest. Op zich vonden ze dit niet erg. Nee, die verwaande Sadduceeërs, die niet geloofden in de opstanding uit de dood en niets wilden weten van het eeuwige leven, die mochten best eens terecht gezet worden. Maar dat die rabbi uit Galilea nu weer de overwinning had behaald, en steeds meer in de gunst van het volk kwam, dat zat hen goed dwars.

De Farizeeërs wilden nog één keer proberen om Jezus voor de ogen van het volk af te laten gaan. Deze keer zouden ook zij hem een vraag stellen over de wetten van Mozes. Niet een gemakkelijke vraag mocht dat worden. Zelf kenden ze het antwoord ook niet, maar ze waren erg benieuwd naar wat Jezus zou zeggen. Zou hij het antwoord wel weten? Ze dachten van niet.

Een deskundige onder hen had in de heilige Boeken van Mozes, zeshonderddertien wetten geteld, waaronder tweehonderdachtendertig geboden en driehondvijfenzestig verboden. Al deze voorschriften kon je in kleine en grote ge- of verboden onderverdelen. Zou zo'n rabbi uit Nazareth, die niet eens aan de universiteit gestudeerd had, wel de juiste kennis hebben in dit doolhof van wetten en wetjes?

In de hoop dat Jezus iets verkeers zou zeggen vroeg een wetgeleerde aan hem: 'Meester, ik wil mij graag houden aan alle wetten, die Mozes ons gegeven heeft. Maar vaak twijfel ik of ik wel voldoende van deze wetten afweet. Kunt u mij zeggen welke de belangrijkste regel is?'

Hij zette er een gezicht bij, alsof hij dit werkelijk meende en heel graag van Jezus een antwoord kreeg. Maar diep van binnen hoopte hij, dat Jezus iets verkeers zou zeggen.

Heel ernstig antwoordde Jezus: *'De eerste en belangrijkste regel is deze: 'De Heer is je God. Je moet van hem houden met je hele hart, met je hele ziel en met je hele verstand.'* Maar de tweede regel is net zo belangrijk: *'Van de mensen om je heen moet je evenveel houden als van jezelf.'* Deze twee regels zijn de basis van de wet en van de andere heilige boeken. Er is niet één wet die belangrijker is dan de andere wet, want de wet van God is één geheel.'

De wetgeleerde had dit antwoord niet verwacht. Heel aandachtig had hij naar Jezus geluisterd. En toen bleek, dat hij toch niet zo vals en gemeen was, als zijn leermeesters, die hem naar Jezus gestuurd hadden. Hij vergat even zijn opdracht en terwijl iedereen het kon horen, zei hij: 'Meester, dat heeft u goed en naar waarheid gezegd. Houd van de Heer, je God, met je hele hart, met je hele ziel, met je hele verstand en met al je kracht en houd van je naaste evenveel als jezelf. Dat is meer dan God offers brengen.'

Jezus antwoordde: ‘Jij zei zopas, dat je bij mij kwam om te leren. Maar je wist alles al. Je hebt mij het goed antwoord gegeven. Als je dat doet, zal je eeuwig leven.’

De wetgeleerde kreeg een kleur. Plotseling wist hij weer, wie hem gestuurd hadden en ook met welke opdracht.

Jezus had hem voorzien. Maar nu moest het gewone volk om hem heen niet denken, dat er voor hem geen vragen overgebleven waren. Zo gemakkelijk waren deze twee geboden niet....

Vooraf dat tweede gebod: van de mensen om je heen, van je naaste, evenveel houden als van jezelf. Maar wie was je naaste? Je ouders en je broers en zussen? Ook je familie? En alle mensen in de stad? Misschien zelfs mensen, die je helemaal *niet* leuk vond of zelfs ook nog je vijanden? Waren dat allemaal je naasten, je medemensen?

Om voor het volk om hem heen niet af te gaan, maar ook niet zonder ontzag voor de wijsheid van Jezus, vroeg hij: ‘Maar rabbi, zeg mij, wie is mijn naaste?’ De Here Jezus antwoordde met een gelijkenis. Met een verhaal, zo duidelijk, dat hij het wel moest begrijpen.

Eens reisde een man van Jeruzalem naar Jericho. Daar liep hij op die eenzame weg, die van de bergen af naar beneden ging, naar de Jordaanvlakte.

Terwijl hij over die bergachtige weg tussen de rotsen doorliep, kwam daar plotseling een bende rovers aan, met stokken en zwaarden in hun handen. Tegen deze gewapende bandieten kon hij in z’n eentje niets beginnen. Nadat ze hem halfdood hadden geslagen, trokken ze hem zijn kleren uit, pakten al zijn geld en lieten hem gewoon aan de kant van de weg liggen. Dat deze man daar een wrede dood zou sterven, interesseerde hen niets.

Zo lag hij daar in de brandende zon. Uit zijn open wonden droop het bloed. Zijn lichaam was kapot. Hij kon niet eens meer naar een rots kruipen om een beetje schaduw te vinden. Als er niemand langs zou komen en hem ging helpen, dan zou dit zijn dood worden. Maar hoe lang zou dat nog duren? Het was barmhartiger geweest, dat ze hem dood geslagen hadden. Waarom moest hij hier nu sterven? Waarom deze lange marteling? Waarom nooit weer zijn vrouw en kinderen zien? Waarom kreeg hij geen fatsoenlijke begrafenis? O God, dacht hij, waarom moest nu juist mij dit overkomen?

Hoe lang hij daar gelegen had, wist hij niet, maar plotseling hoorde hij voetstappen. Met veel pijn en moeite tilde hij zijn hoofd een beetje op en wie zag hij daar aankomen? Een priester, terugkomend uit de tempel, die nu naar zijn huis in Jericho ging. Zijn hart bonsde van blijdschap. God was niet langer boos op hem, maar stuurde een priester om hem te helpen. Hij liet zijn pijnlijk hoofd weer zakken en deed zijn ogen dicht. Nu kwam toch alles nog goed. Nu kwam hij toch nog weer thuis....

De priester had de arme man wel zien liggen en zijn eerste gedachte was ook geweest om naar hem toe te gaan en hem te helpen. Maar toen hij dichterbij kwam, zag hij hoe erg die man eraan toe was. Die leefde niet lang meer. Als hij hem hielp, zou die man wel onder zijn handen kunnen sterven. En dan zou hij onrein worden... En dan zou hij zich eerst moeten reinigen, voordat hij in de tempel weer zijn werk zou mogen doen.

Een priester moest de mensen helpen. Ja, dat was waar. Maar in de allereerste plaats was daar zijn roeping voor God. Het was soms moeilijk, maar soms moest een mens wijken voor het heilige! De tempel van God in Jeruzalem was belangrijker dan deze zwaar gewonde man. Ook al zou hij proberen deze arme man te helpen, wat kon hij voor hem doen? Die gewonde man had zijn ogen dicht. Misschien had hij hem niet eens gezien....

De priester ging aan de andere kant van de weg lopen en liep hem zo snel mogelijk voorbij. Nog één keer zag hij om. Zo te zien, was het en Jood, die daar zwaar gewond lag. Hij kende hem niet. Zeker was deze gewonde man geen priester. Niemand zou ooit kunnen zeggen dat deze arme man zijn *medemens* was.

De man aan de kant van de weg had geen hoop meer. Als zelfs een priester je liet liggen, wat kon je dan nog van gewone mensen verwachten? Hier in de eenzaamheid, vergeten door God en alle mensen, zou hij moeten sterven. De pijn werd al heviger, de koorts brandde door zijn hele lichaam en de dorst was bijna niet meer uit te houden. Als er nu maar snel een einde aan zijn lijden mocht komen....

En weer waren er voetstappen en het ritselen van een lange mantel. Het was een Leviet, ook iemand vanuit de tempel in Jeruzalem. Maar dan een persoon, die minder vroom was dan een priester. Ook hij ging aan de andere kant van de weg lopend voorbij. Misschien durfde hij niet eens helpen. Loerden die moordenaars ook op hem? Het konden Zeloten zijn en die ontzagen niemand. Zelfs geen tempeldienaars! En moest je in zo'n situatie je medemens helpen? Het kon je eigen dood worden....

Het verwonderde de zwaar gewonde man niet eens meer. Ook deze Leviet had hem niet geholpen. Ieder mens op deze wereld dacht in de eerste plaats aan zichzelf. Niemand zou zichzelf in gevaar begeven om hem te helpen. Maar het was wel vreselijk om op deze manier te moeten sterven. Niemand die zijn hand vasthield, niemand die zijn wonden verzorgde, niemand die hem een woord van troost gaf, niemand die hem een slokje water gaf.

Alleen was daar die razende pijn en die vreselijke dorst....

Ineens hoorde hij weer iets: de vlugge stap van een ezel over de harde weg. Nog één keer kwam het verlangen in hem op om te leven, weer beter te worden, naar huis te gaan. Hij tilde zijn vermoeide hoofd omhoog, keek....

Met een klap liet hij zijn hoofd weer op de grond vallen. O God van Abraham dacht hij, wat heb ik gedaan, dat u mij zo pijnigt? Eerst was het een priester die voorbij ging; daarna een Leviet, die niet naar mij omkeek en deze derde persoon is een Samaritaan.

Luister, hij laat zijn ezel stilstaan. Natuurlijk, hier wil die man van genieten: een Jood, een vijand, die aan de kant van de weg ligt dood te gaan. Nu zou hij zich over hem heen buigen, hem vervloeken en in het gezicht spugen!.....

Daar lag hij. Hij kreunde niet. Hij keek alleen maar naar die Samaritaan, die daar bij zijn ezel stond. Hij zocht in zijn reistas. Wat wilde hij? Zocht hij om zijn dolk?

Een wonder van God: een Samaritaan die hem hielp....

Daar kwam de Samaritaan op hem toelopen en glimlachte vriendelijk. Hij tilde zijn hoofd op en gaf hem wijn te drinken. Dit was een wonder van God. Een priester en een Leviet liepen hem voorbij en een Samaritaan hielp hem....

Nu was alles gedaan, wat hier op deze verlaten weg gedaan kon worden. Zijn wonden waren gewassen met wijn en met olie en daarna verbonden. De ergste pijn was voorbij. De Samaritaan sloeg zijn armen om hem heen en hielp hem op de ezel. Daar liepen ze. De gewonde man hing meer tegen deze vreemde man aan, dan hij kon zitten. Zijn lichaam deed wel weer pijn, nu hij op de ezel reed. Maar hij beet zijn tanden op elkaar. Een overweldigend geluksgevoel overviel hem.

De Samaritaan bracht de man naar een hotel in Jericho. Nauwkeurig zag hij erop toe, dat de gewonde man een goed bed kreeg. De volgende ochtend, toen de Samaritaan verder reisde, gaf hij de hoteleigenaar voldoende geld en zei: 'Zorg goed voor de man. Als het je meer geld kost, krijg je dat van mij op mijn terugreis.'

'En nu is mijn vraag', sprak Jezus tegen de wetgeleerde, 'wie van deze drie, de priester, de Leviet of de Samaritaan is de naaste geweest van de man die in handen van de rovers was gevallen?'

Ook al deed hij het liever niet, hij moest wel een antwoord geven. Zelfs na dit verhaal van Jezus, kon hij maar moeilijk toegeven, dat ook een vijand wel goed kon doen. Hij wilde wel van zijn medemens houden, zo lang als het maar een Jood was.

Met tegenzin antwoordde hij Jezus, omdat hij het woord Samaritaan niet over zijn lippen kon krijgen: 'Dat was de man, die medelijden met de gewonde had.' Toen zei Jezus tegen hem: 'Zo is het. Doe jij dan voortaan net zoals die Samaritaan deed.'

De wetgeleerde begreep heel goed, wat Jezus met deze gelijkenis bedoelde. Je moest van alle mensen houden, zelfs als dat een heiden, ja een vijand van je was. Ook een Samaritaan kon je medemens zijn. En dat zou ook hij, een wetgeleerde de mensen moeten leren. Hij wist niets meer te zeggen en met een hoog rode kleur op zijn wangen liep hij bij Jezus vandaan. Een man, die het zo goed wist. Een man tegen wie Jezus had gezegd: 'Je hebt mij het goede antwoord gegeven. Als je dat doet, zal je eeuwig leven.'

Er staat niet in de bijbel of hij zich deze woorden van Jezus ter harte heeft genomen.

Er stonden nog een paar Farizeeërs om Jezus heen. Niemand van hen durfde Jezus nog een vraag te stellen. Maar nu ging Jezus zelf in de aanval door hen te vragen: 'Hoe denken jullie over de Messias? Van wie is hij een zoon?'

De Farizeeërs antwoordden: 'De Messias is de Zoon van David.'

Zou die rabbi uit Nazareth nu zeggen, dat dat niet waar was? Dat zou mooi zijn! Dan was hij een leugenaar, die niet in de heilige boeken geloofde!

Maar de Here Jezus dacht er niet aan om hun het antwoord te geven, dat zij verwachtten. In plaats daarvan zei Jezus: 'Maar koning David zelf noemde hem Heer. Want dit zijn Davids woorden, die de heilige Geest hem liet zeggen: 'God zei tegen mijn Heer: Kom naast mij zitten, aan de rechterkant. Ik zal je vijanden diep voor jou laten buigen.' David noemde de Messias dus zijn Heer. Hoe kan de Messias dan tegelijk Davids Zoon zijn?'

Niemand van de Farizeeërs kon daar een antwoord op geven. Vanaf dat moment durfde niemand meer een vraag aan Jezus te stellen.